

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

7/10349
GK: 44

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2010/762030
Konu : Yazılı Soru Önergesi/İsa Gök

ÇOK İVEDİ

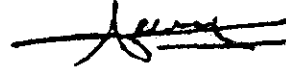
06 Temmuz 2010

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: 09.11.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16658 sayılı yazıları.

Mersin Milletvekili İsa Gök'¼n 7/10349 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilıekte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

MERSİN MİLLETVEKİLİ İSA GÖK'ÜN
SAYIN BAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ
7/10349 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU

Türkiye Cumhuriyeti ile Ermenistan Cumhuriyeti arasında “İkili İlişkilerin Geliştirilmesi Protokolünün” imzalandığı ve yürürlüğe girmesinden sonra iki aylık bir süre içinde ortak sınırın açılmasının hükme bağlandığı anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, ikili ve uluslararası ilişkilerde eşitlik, egemenlik, diğer ülkelerin iç işlerine müdahale etmeme, toprak bütünlüğü ve sınırların dokunulmazlığı ilkelerine saygılı olacakları ve bu ilkelere saygı gösterilmesini sağlayacakları yönündeki taahhütlerin teyit edildiği, iki ülke arasındaki mevcut sınırın uluslararası hukukun ilgili antlaşmalarında tarif edildiği şekliyle karşılıklı olarak tanındığının teyit edildiği, ikili ilişkilerini iki ülkenin ortak çıkarları temelinde, siyasi, ekonomik, enerji, ulaştırma, bilimsel, teknik, kültürel ve diğer alanlarda geliştirmeye ve ilerletmeye kararlı olunacağı, iki halk arasında karşılıklı güven tesis edilmesi amacıyla, mevcut sorunların tanımlanmasına ve tavsiyelerde bulunulmasına yönelik olarak, tarihsel kaynak ve arşivlerin tarafsız bilimsel incelemesini de içerecek şekilde bir diyalogun uygulamaya konulması, iki ülkenin vatandaşlarına gerekli yardımı ve korumayı sağlayabilmek için 1963 tarihli konsolosluk ilişkilerine dair Viyana Sözleşmesi uyarınca konsolosluk alanında işbirliği tesis edilmesi vb. gibi ülkemizi bir dizi taahhüt altına sokan hususların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Halbuki çok değil, birkaç ay önce AKP Bursa İl Teşkilatı'nın, spor salonunda yapılan kongresinde Başbakan Erdoğan'ın, “Azerbaycan'la bizi birbirimize düşürmeye çalışanlar hiç boşuna uğraşmasınlar, Ermenistan Karabağ'dan çekildiğinde sınır açılır” şeklinde konuştuğu ve hatta Türkiye'yi anlamamakta direnen Avrupalı devletlere de tepki göstererek, Avrupalı politikacıları dürüst davranmamakla suçladığı şeklinde haberler yer almıştır.

Bu bağlamda;

1. İkili İlişkilerin Geliştirilmesi Protokolünün yürürlüğe girmesinden sonra iki aylık bir süre içinde ortak sınırın açılması Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Mayıs ayında Bursa teşkilatına yapmış olduğu konuşmadaki “Ermenistan Karabağ'dan çekildiğinde sınır açılır” ifadesi ile çelişmemekte midir?
2. İmzalanan protokol öncesi Ermenistan Cumhurbaşkanı Sarkisyan'ın “Biz Yukarı Karabağ topraklarını tekrar geri vermeyi asla düşünmüyoruz” şeklindeki beyanları sözkonusu iken Karabağ sorunu çözülmeden böyle bir protokolün imzalanması ve Meclis'te onaylandıktan sonra iki ay içinde sınırın açılması hükmü Azerbaycan'ı Karabağ'da Ermenistan'a terk ettiğimiz anlamına mı gelmektedir?
3. Ermenilerin soykırım iddialarından vazgeçmeyeceği hususuna ilişkin beyanları, bu yönde tazminat ve toprak dahil taleplerinin dillendirildiği bir ortamda ve soykırım yoktur demenin dahi suç kabul edildiği ülkelerin tarihçilerinin de aralarında bulunduğu bir komisyondan Türkiye lehine bir karar çıkabileceğine inanıyor musunuz?

4. Ermenistan'ın Azeri topraklarını işgale son vermediği, soykırım yalanından vazgeçmediği bir ortamda sınırın açılmasının Türk ekonomisine nasıl bir katkısı olacaktır? Türkiye'deki işsizlik probleminin çözümüne nasıl bir katkısı olacaktır? Ermeni ekonomisine katkısı ne kadar olacaktır?

CEVAP

TBMM'nin sözkonusu Protokolleri onaylayabilmesi için Sayın Başbakanımız ve Hükümetimizin diğer üyelerinin Azerbaycan-Ermenistan ihtilafının çözülmesi yönünde gerekli ilerlemenin kaydedilmesinin önemini vurgulayan muhtelif beyanları bulunmaktadır.

Azerbaycan topraklarının işgali sona ermeden, bölgede arzu edilen kapsamlı barış ortamının sağlanması mümkün değildir. Ermenistan işgal altında tuttuğu Azeri topraklarından çekilmeli, Yukarı Karabağ sorunu çözülmemelidir.

Protokolleri onaylayacak olan merci Yüce Meclis'tir ve Protokoller ancak her iki ülkenin Parlamentoları tarafından onaylanması ve onay belgelerinin değişimini takiben yürürlüğe girebilecektir. Diplomatik ilişkilerin kurulması, sınırın açılması, tarihsel boyuta ilişkin Alt Komisyonun kurulması, ilişkilerin geliştirilmesi ancak bundan sonra hayatiyet kazanacaktır.

İmzalanan İlişkilerin Geliştirilmesine dair Protokolün giriş bölümünde "Bölgesel ve uluslararası uyumsuzluk ve çatışmaların uluslararası hukuk ilkeleri ve normları temelinde barışçı şekilde çözülmesi" ifadesi yer almaktadır. Bu hükmün Yukarı Karabağ ihtilafına işaret ettiği açıktır.

Diplomatik İlişkilerin Tesisine dair Protokolde, "toprak bütünlüğü ve sınırların dokunulmazlığı ilkelerine saygı gösterilmesi ve saygı gösterilmesinin sağlanması" hususunun altı çizilmektedir. Bu taahhüt Yukarı Karabağ sorununun halli için izlenmesi gereken yönetime ışık tutmaktadır.

Ermenistan ile imzalanan iki Protokolün yazımında tarafımızdan gözetilen amaç, 1915 olaylarına yönelik olarak Ortak Tarih Komisyonunun kurulması ana fikrinin muhafaza edilmesi olmuştur. Nitekim, "Türkiye Cumhuriyeti ile Ermenistan Cumhuriyeti arasında İlişkilerin Geliştirilmesine Dair Protokol" metninde, iki halk arasında karşılıklı güven tesis edilmesi amacıyla mevcut sorunların, diğer bir deyişle 1915 olaylarının tanımlanmasına ve tavsiyelerde bulunulmasına yönelik çalışmalar yapacak bir Alt Komisyon kurulması öngörülmektedir.

Tarihsel kaynak ve arşivlerde tarafsız bilimsel inceleme yapılması taahhüdü metnin hem işlem hem de uygulama bölümlerinde iki kez yer almaktadır. Protokollerde, "tarihsel boyuta ilişkin alt komisyonda, Türk, Ermeni ve aynı zamanda İsviçreli ve diğer uzmanların" da yer alacakları belirtilmektedir.

Tarihsel Boyut Alt Komisyonu protokolde vasıflandırılmış olan tek alt komisyondur. Bu durum Tarihsel Boyut Alt Komisyonu'na öncelikli bir konum vermektedir. Alt Komisyonun görev talimatı, çalışma koşulları henüz kesinleşmemiştir. Ancak, tabiatıyla bu konu üzerinde çalışılmaktadır.

Protokoller yürürlüğe girdiği takdirde, Tarihsel Boyut Alt Komisyonu Türk ve Ermeni milletlerinin ortak tarihinin acı bir dönemini tüm gerçekleriyle tespit edecektir. İki ulusun hafıza çatışmasını geride bırakarak tarihsel gerçeklerde buluşmalarının ve adil hafızaya ulaşmalarının tek yolu budur.